

Justitiedepartementet

Angående delbetänkandet Inkomstskatterapporter och några redovisningsfrågor (SOU 2022:29)

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerade förslag.

Ekobrottsmyndigheten har utifrån det verksamhetsområde myndigheten har att bevaka inget att erinra mot förslagen, men vill ändå lyfta fram följande synpunkter.

4 kap. En modernare koncerndefinition

En bredare definition av koncernbegreppet är en naturlig utveckling och en anpassning till internationell rätt. Det kan dock öppna för en del svåra bedömningar om vad som är faktiskt inflytande i förhållande till det formella ägandet.

Såsom påpekas i betänkandet kan det uppstå situationer som är svårbedömda ur ett låneförbudsperspektiv. Om förslaget genomförs, kommer det att finnas koncerner där företag som inte har ett formellt ägarförhållande till varandra ändå skulle kunna anses ingå i en koncern p.g.a. att ett av företagen har ett bestämmande inflytande över det andra. Det kan dessutom leda till tolkningsproblem då det inte är klarlagt hur stort detta inflytande behöver vara.

Enligt 21 kap. 2 § aktiebolagslagen omfattas inte koncernföretag av låneförbudet, men det gör däremot privatpersoner i den förbjudna kretsen. Låneförbudet är straffsanktionerat i aktiebolagslagen, varför vissa lån som tas i sådana aktiebolag som enligt förslaget kommer att omfattas av det utökade koncernbegreppet kan leda till att misstanke om brott föreligger med påföljande åtal och lagföring.

Det förändrade koncernbegreppet kan också ha straffrättslig påverkan utifrån ett bokföringsmässigt perspektiv. I bokföringslagen finns en rad kriterier som avgör om en juridisk eller fysisk person är bokföringsskyldig. Ett av dessa kriterier är att ett företag är moderföretag till en koncern. Ett moderföretag som inte är ett aktiebolag och som inte uppfyller övriga kriterier för bokföringsplikt, förutom att företaget är ett moderföretag i en koncern, kommer enligt förslaget att bli bokföringspliktigt enbart på denna grund. Ett utökat koncernbegrepp kommer därför att innebära att fler företag omfattas av koncernbegreppet. Om företaget då inte upprättar bokföring enligt bokföringslagen, utgör det ett bokföringsbrott enligt 11 kap. 5 § BrB.

Det är viktigt att det nya koncernbegreppet är tydligt formulerat för att minska risken för att näringslivet, brottsbekämpande myndigheter och domstolar gör olika bedömningar av regelverket. Det är också viktigt att straffbestämmelsen kan tillämpas med hänsyn tagen till den s.k. legalitetsprincipen. Mot denna bakgrund vill Ekobrottsmyndigheten framhålla att koncernbegreppet bör förtydligas ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Ett ändrat koncernbegrepp kan också få betydelse vid beräkningen av det sammanlagda ekonomiska stöd som företag och enskilda organisationer mottar i allmänna ekonomiska stöd. Dessa stöd kan i regel karaktäriseras som statsstöd. Med ett utvidgat koncernbegrepp kan det sammanlagda statsstödet för koncernen överskrida beloppsgränserna för tillåtet stöd och därmed kan misstanke om brott enligt bestämmelserna i 9 kap. 1–3 §§ brottsbalken aktualiseras.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Monica Rodrigo. I ärendets slutliga handläggning har rättschefen Gabriella Loman deltagit. Strategiske ekorevisorn Henrik Lundin har varit föredragande.

Monica Rodrigo

Henrik Lundin

Expedition till:
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:
ju.L1@regeringskansliet.se
ju.da@regeringskansliet.se